

L'AUTONOMISTA

DIARI FEDERALISTA REPUBLICÀ I D'AVISOS I NOTÍCIES - ES PUBLICA A LA TARD

XXXIX

GIRONA, DIMECRES, 25 DE NOVEMBRE DEL 1936

NUMERO 10.021

FRANQUEIG CONCERTAT

EL QUE NO HA D'OBLIDAR-SE

És una paradoxa trágica que no té aplicació de cap mena, l'amor a Espanya, en nom de la qual combaten els facciosos, i la destrucció sistemàtica d'Espanya. Llurs avions volen sobre Madrid i en destrueixen i cremen els seus edificis: els que tenen una trajectòria i els que han costat milions a l'Estat públic per donar un aspecte de civilitat moderna a la capital d'Espanya. Fortifiquen en totes les catedrals i metralles des d'allí, provocant, fatxendament, el poble espanyol. Destruïxen així el millor d'Espanya: les pedres i els museus, que vivien al món d'un passat de glòria i que, més que el present, feien d'Espanya prestigiosa davant del món. En quedarà d'Espanya després d'aquesta gesta? ¿Què en quedarà soterrat, de l'Espanya religiosa que pretenien defensar?

És un fet que les masses populars han cremat també moltes esglésies, i fins i tot, el balanc de la destrucció no és una suma molt més trágica que la a llur haver que en el nostre? En temps orbes, desviats de les masses, que fumigat temples i que han llançat des d'art a les flames, hi havia encara diverses excuses: la mateixa ignorància que les classes governamentals havien mantingudes; l'haver encallat, en els moments inicials de la guerra, metralles des dels edificis religiosos, el desig de fer desaparèixer de la superfície de la terra, aquelles marques, aquells símbols en nom dels quals havia tractat d'esclavitzar-los. En canvi, no justifica aquesta destrucció el part dels facciosos. Destruïr allò que el nom del qual vol governar-se, és una pura insensatesa.

Es dirà que, en realitat, als militars facciosos espanyols, ni la bellesa ni el que representen les pedres i els museus que destrueixen, no els interes-

sen gaire. No calien ni aquestes proves desatentades d'avui, perquè ens adonessim d'aquesta realitat profunda. Duran segles han tingut abandonades les millors obres d'art i han fet servir els monuments religiosos i civils més admirables de casernes i de quadres. Han estat gent d'esquerra, veus populars, les que han reclamat constantment la restauració de l'Espanya artística, les que han protestat contra el seu abandonament i la seva destrucció. ¿Per què haurien de canviar ara les coses? La mateixa pèrdua de Toledo, per part nostra, ... a què ha estat deguda, en bona part, sinó a un respecte potser excessiu a la seva bellesa, al seu valor artístic? ¿Quan els facciosos han tingut tants d'escrúpols, tants de miraments abans de començar la destrucció?

No. Als facciosos no és aquesta Espanya, ni l'esperit d'aquesta Espanya, el que pretenien salvar. Els facciosos no han volgut sinó mantenir i acreixer uns privilegis i unes riqueses materials que temien de veure mermats. Però aquí encara la més trágica paradoxa també els persegueix. Cal si guanyessin, ¿què els podrien dir, als grans industrials que els preguntarien per llurs indústries enfonsades per sempre? ¿Què els podrien dir als propietaris, als quals les bombes han destruït llurs cases? ... ¿Què els podran dir als posseïdors de tantes riqueses perdudes per a sempre? ¿I què els respondran a les mares que els reclamen llurs fills? ¿Què respondran de tanta riquesa perduda, de tanta sang vessada?

¿Es, per ventura, que si no haguessin produït la subversió, no solament s'hauria estalviat tota aquesta sang, ans que, per molt que haguessin hagut de cedir les dretes, no haurien vist tan minvada com avui llur riquesa, i encara amb l'escreix de la servitud a l'estranger que els tocarà pagar?

FIDEL

Campana de lluita

*Canta la roja senyera
damunt del cloquè,
una cançó tot fal·lera
mentre el vent la fa malbé.*

*El cloquer té els ulls buidats,
l'estranger tres en buidà
i els nostres braços forçats
els dos que li varen deixar.*

*Fem metralla de campanes
i per campana un drap lenin,
té un cantar que encén les ganes
de lluitar i diu: JA VENIM!*

Vicens Gironella

Agullana, novembre del 1936.

Transició vers una societat collectivista, sota els principis socialistes, recau directament sobre nosaltres mateixos, sobre els propis treballadors. Guanyar aquesta batalla gegantina en la reguarda té tanta o més importància que triomfar en els fronts de combat. No són aquests greus moments els més adequats per a regatejar, sota cap concepte l'aportació a la nostra economia de l'esforç col·lectiu.

Diem més encara. Necessitem intensificar la producció en general. I per això, per aconseguir-ho, hem de treballar més. Ho requereix la Revolució i tots ens devem a ella en cos i ànima, ja que d'ella depèn el nostre pervindre i el de la classe treballadora mundial.

El manteniment de la Guerra Civil amb totes les seves derivacions ocasiona una enorme i constant sagnia a l'economia del nostre país. I el nostre triomf final, depèn tant de la nostra fe i entusiasme, com de la nostra potencialitat econòmica. Un país pobre, arruïnat, està vençut de primer antuvi en tota empresa bèl·lica. Obrim els ulls a la realitat.

Les empreses collectivitzades, els obrers de totes les fàbriques, tallers i comerços deuen de plantejar-se immediatament aquest problema: INTENSIFICAR LA PRODUCCIO, AUGMENTANT, PER TANT, EL RENDIMENT INDIVIDUAL.

Tenim fe i confiança absoluta amb l'heroica voluntat de la massa treballadora. Estem convençuts que l'exemple dels treballadors mexicans serà secundat amb entusiasme per tots nosaltres, i que la mobilització general de tots els productors que serà presentada pel nostre Conseller d'Economia avui dimecres, al Consell de la Generalitat, de primer antuvi ja compta amb l'aprovació unànime de tots els treballadors. La mobilització ha de sorgir espontània en el si de tots els Sindicats, i latent en l'esperit de tots els obrers. Amb això haurem afirmat encara més les nostres possibilitats de victòria i d'emancipació.

Comissaria General de Banca, Borsa i Estalvi
Delegació de Girona

D'INTERES PER ALS POSSEIDORS DE VALORS ESTRANGERS

El Decret de la Conselleria de Finances data 9 d'octubre, fa obligatori a tot posseïdor de valors estrangers — sigui particular o organisme oficial, polític o sindical — el lliurament dels mateixos a la Tresoreria de la Generalitat. Aquesta operació pot confiar-se a qualsevol establiment bancari o d'estalvi.

Als efectes d'aquell Decret, són equiparats als valors estrangers, els de companyies espanyoles que tinguin estipulat el pagament d'interessos o dividends en moneda estrangera, i els que, sense reunir tals condicions, tinguin cotització en Borses estrangeres.

Passat el termini assenyalat, la possessió de valors estrangers o equivalents, serà considerada delictiva de contraban.

Es interessant remarcar que per a la legalització dels valors estrangers que no haguessin estat estampillats, seran donades totes les facilitats.

Informaran a qui ho demani, en els establiments bancaris i en la Delegació de la Comissaria Gral. de Banca B. i E.

Al marge de Madrid

Jugaven, reien, corrien; que sabien ells de feixisme, d'anarquisme, de marxisme o d'altres noms inventats per l'home? Si ara aixecaven el puny clos tot entonant "La Internacional" haurien així mateix pogut aixecar la mà estesa i entonar el "Canto al Soldado" amb aquella indiferència, amb aquella innocència que tots els envegem.

Eren infants de 6 a 9 anys, eren esperances del demà, eren ciutadans indefensos i inofensius; i és precisament damunt d'aquests éssers respectats per tothom que la bretolada feixista llançava la metralla comprada amb l'or dels contrabandistes a les nacions de la "Kultur".

No s'havien mogut mai del poblet perdut en un replec de les serralades estremenyas, no llegien diaris perquè ningú els havia ensenyat de llegir, no s'enteraven de res del que passava al món, ja que al seu poblet solament hi arribava el cacic a cercar vots i la Guàrdia Civil a robar-los-hi la seva misèria a profit dels ganduls que la mantenien. Eren sindicalistes, els pocs que ho eren, perquè aquests els havien promès pa, única cosa que demanaven, com haurien estat feixistes si el feixisme en lloc de tractar-los com a bèsties els hagués tractat com a persones.

Eren camperols de casa colrada pel sol, eren pàries acostumats a treballar de sol a sol i a cobrar jornals de fam i que posats a no enterar-se de res, ni de la revolució s'haurien enterat si no els haguessin metral·lat bàrbarament els canons beneïts per la clerecia trabucaire i manejats pels

licenciats de tots els presiris d'Europa.

I són els militars borratxos, col·leccionadors de derrotes, els que arriaren vergonyosament llur bandera de Cuba, Filipines, Mont-Arruit... són els clergues que en lloc de portar ànimes al cel excitaven a l'assassinat des de la trona, sens dubte per complir el 5.è manament "No mataràs"; són els capitalistes, vampirs que xuclen la sang de l'obrer i que no poden donar-li un jornal decent perquè s'arruïnen. Són aqueixes tres potències en lluita amb l'única potència veritat: el poble.

I com no pòden lluitar cara a cara, d'home a home, perquè no en són, perquè són uns covards, heus aquí perquè metral·len els infants innocents, els camperols ignorants, les dones indefenses, les ciutats obertes, les ambulàncies sanitàries.

Però se us acaba, els que no es sentien ferits pels grollers insults del pallasso sevillà ni per les provocacions dels Franco, Mola i altres cretins, s'arboren d'indignació davant la sang innocent dels infants de Madrid i dels camperols extremenyas sacrificats al sadisme d'uns quants invertits.

Ja prou tothom està sobre les armes i no les deixarem mentre quedí un sol feixista a Iberia.

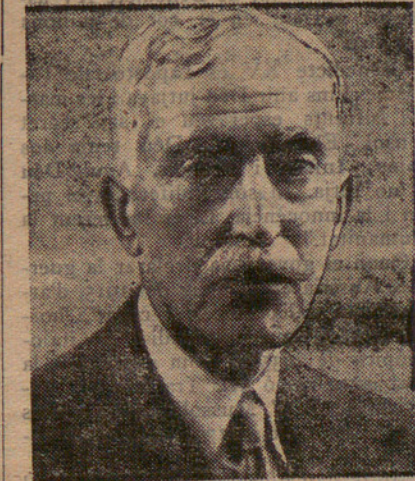
No n'hi ha prou del "No passaràn!" cal afegir-hi: Hem d'eliminar-los i al·xararlos com si fossin cues verinoses, escorçipis o escorçons.

LLUIS PAGES VILA

Barcelona, novembre del 1936.

Un acte emocionant davant la tomba de Macià

Un acte senzill, emocionant, que ha tingut per escenari la Plaça de la Fe, lloc on reposen les despulles del primer President de la Generalitat de Catalunya, ha estat la nota d'emoció durant aquesta estada dels periodistes francesos que han visitat el nostre país invitats expressament pel President Companys, per tal que d'una manera simplement objectiva informin a llurs respectius diaris sobre l'estricta veritat dels esdeveniments de casa nostra.

A iniciativa del Comissariat de Propaganda i amb l'aportació moral d'una representació dels ex combatents de voluntaris catalans, que en la Gran Guerra del 14 al 18 contribuïren també amb la seva sang generosa a impedir el pas de les tropes invasores, es portà a terme el passat dissabte al matí aquest acte senzill d'agafar un ram de llorer de la tomba del patrici de les llibertats catalanes per dipositar-lo, per mitjà dels nostres companys els periodistes francesos, a la tomba del Soldat Desconegut que reposa eternament sota

l'arcada triomfal de l'Estrella de Paris. Acte senzill, simbòlic, en aquests moments de dura lluita, tot exaltant aquells milers de catalans que impulsats per una mateixa idea d'alliberació que la que avui sent el nostre poble, moriren en els camps de França en defensa de la llibertat amenaçada per l'imperialisme germànic.

Més emotiu, encara, si possible és, que aquest acte del matí del dissabte que ara lleugerament hem esmentat, fou el que en la matinada del mateix dissabte — unes hores abans — tingué lloc també a la Plaça de la Fe. En les hores altes de la nit una cinquantena de persones feren acte de presència en la tomba de Macià per tal de retre un tribut íntim, en aquelles hores quietes i recollides, a tots els nostres morts que són símbol i estimul també de la nostra lluita. El President Companys, acompanyat del ministre del Govern de la República, Jaume Aiguader, Comissari de Propaganda i dels periodistes francesos en vigílies de partir cap al seu país, restaren uns instants silenciosos davant de la tomba, on una flama perenne simbolitza aquesta altra que crema també constantment en el cor i en l'ànima de tots els catalans, aprestats, ara més que mai, a vèncer o a morir...

Foren uns instants d'emoció pregonna en la calma perfecta del cementiri, en aquella Plaça de la Fe, vetllada pels companys arma al braç, i amb la flama que il·luminava debilitament els nostres greus!

Les hores singularment greus que vivim han donat potser més relleu que mai a aquests actes de solidaritat amb el veritable poble francès, que amb motiu de la vinguda d'aquests periodistes francesos han tingut lloc a la nostra ciutat. A semblança del 1914, un sentiment comú de llibertat ens uneix i ens fortifica en la lluita empresa.

SUBSCRIVIU-VOS A

L'AUTONOMISTA

Una magna gesta a imitar dels obrers mexicans

Ens ha arribat la notícia de l'acord recentment pels Sindicats Obrers de Mèxic amb referència a la Revolució espanyola: Que els seus afiliats treballen dues hores diàries pels treballadors del nostre país.

No és precis posar de relleu la importància i la emotivitat d'aquest gest de fraternal solidaritat. Els nostres germans ofereixen al món el magnífic exemple dels sentiments revolucionaris i internacionalistes que en tot moment ha de presidir l'actuació de la classe treballadora.

Mèxic ha estat el primer país del món que, des dels primers moments, ha col·locat decididament al nostre davant Fent cas omís de fórmules diplomàtiques absurdes i castradores mantingudes en tractats i pactes de "No intervenció" el Govern de Mèxic ens patentitzà la seva solidaritat en els primers moments d'iniciar-se la tragèdia. Aquesta actitud s'ha vingut afirmant amb més intensitat, tan a Mèxic, i la classe treballadora mexicana, identificada amb l'esperit de solidaritat del seu govern, culmina amb l'acord de treballar dues hores diàries pels seus germans de classe d'Espanya, bella gesta de fraternitat proletària.

És un exemple a imitar pels treballadors de tot el món, i per tots aquells que prescindint dels interessos de classe senten els postulats democràtics. Enfront a l'absolutisme i la tirania feixista, no hi ha cap dubte: s'ha de decidir-se a favor de la classe treballadora amb totes les conseqüències. Unicament en un règim proletari, resideix la verdadera essència democràtica.

Els treballadors del nostre país han d'esser els primers en fer-se ressò de l'esperit que rebela l'emoció d'aquest exemple dels treballadors mexicans. Desgraciadament hem de constatar la nostra disconformitat amb

alguns aspectes del treball, especialment a Catalunya. Si bé és veritat que són nombrosos els casos de sacrifici i abnegació per part dels treballadors del nostre país, com recentment els de la "General Motors" que s'han augmentat voluntàriament l'horari de treball, no és menys cert, que aquests exemples són massa esporàdics.

Els obrers de Catalunya s'han de donar perfecte compte de que les incitacions i col·lectivitzacions comercials i industrials, creen davant nostre enormes responsabilitats. I precisament per això, tota la responsabilitat històrica de l'actual etapa de

PREMSA ESTRANGERA

Comentaris de la premsa francesa davant la guerra espanyola

Bona part d'aquella premsa de la veïna República que no es troba mediatitzada per les forces capitalistes i reaccionàries del país coincideix cada dia més en afirmar l'equivocada política que els seus governants han seguit des del famós pacte de la no-intervenció, respecte a la lluita plantejada al nostre país, entre un Govern sortit de la voluntat popular recentment expressada, i una partida de facciosos que representen el més vell i podrit de l'Espanya.

En aquest comentari que avui reproduïm de "Le Peuple" hom expressa la vergonya de tolerar els criminals bombardejaments sobre la capital de la República, que tantés víctimes innocents ha costat.

Dubtem, però, que aquestes veus plenes de sentit i raó siguin escoltades pels qui tenen el deure de veure els esdeveniments presents amb tota la gravetat que per la pau d'Europa signifiquen.

Heus ací l'encertat comentari de "Le Peuple":

"Una altra angoixa tenim en aquests dies de dol.

Són les notícies de la sublim, però tràgica lluita que porten a terme els defensors de Madrid, contra les bandes de Franco. El nostre cor està sagnant solament de pensar en els pobres vells, dones i infants que paguen amb la vida l'amor a la llibertat i a la democràcia.

No es produirà una protesta mundial, davant la cinica barbàrie dels generals facciosos?

A aquests crims de lesa humanitat tenim d'afegir-hi avui el reconeixement del "govern de Burgos" per part d'Alemanya i Itàlia de manera tan maliciosa!

Trist engany, com hem dit abans.

Nosaltres creiem en la victòria final de les forces republicanes contra la negra dictadura feixista, però mentrestant la sang dels màrtirs es vessa i la lluita corre el risc d'ésser en un esdevenidor encara més salvatge si les grans democràcies, França, Anglaterra i els Estats Units deixen que els països feixistes, com han manifestat públicament, ajudin amb més intensitat encara a les legions de Franco, "el botxi de Madrid". La moral i el dret internacional estan al costat del poble espanyol que lluita contra l'opressió. La humanitat que encara és lliure té el deure de fer-ho saber als que, cinicament i deliberada, han convertit la "força bruta" en un dret regulador de llur infame conducta."

Un altre sector de la premsa francesa, en canvi, inspirada i a sou de la més negra reacció, vol justificar la barbàrie dels facciosos espanyols. Heus ací el comentari veritablement vergonyós que al parlar del bombardeig a una ciutat oberta, com Madrid, inspira a "Le Temps".

Aquest és el periòdic —argumenta molt encertadament "Le Peuple"— que durant anys i anys s'ha lamentat del bombardeig que els alemanys feren víctima a la catedral de Reims i a les ciutats obertes de França.

Diu "Le Temps".

"S'endeuina que deuen haver estat molt grans i dolorosos els dubtes del generalíssim Franco abans de decidir-se a portar a terme aquest acte. Però no li era permès esperar més temps, sota perill de comprometre irremediablement l'èxit de la seva empresa. Per altra banda els horribles desordres que sofreix Madrid, que des d'un temps són de molta importància, l'han obligat a precipitar aquesta dura acció."

"Els abissinis, després de tot, defensen el seu país i la independència pròpia contra els invasors. No sabem a títol de què vol Itàlia possessionar-se del territori i reduir la resta al servilisme. Quins drets tenim sobre el Tigris? Es contesta: El Dret de la civilització sobre la barbàrie. Al què se'ns pot oposar: El Dret de la barbàrie contra la civilització que tracta de trepitjar la llibertat pròpia i la aliena. Res es pot esperar de Crispi, que solament vibra per satisfer la vanaglòria de passar a la història amb el nom de conquistador d'Abissínia."

Durant la guerra europea tots els diaris catòlics clamaven per la neutralitat.

El mateix Benedicte XV, va ordenar que en tots els temples es fessin pregàries perquè regnés la pau. Aquesta actitud del Papa va provocar un sens fi de protestes entre els partidaris de la guerra. Heus ací el que va escriure el llavors socialista Mussolini en el "Popolo d'Italia" del 17 de març del 1915:

"La neutralitat de Benedicte XV assassina a Déu, en el cor de milions d'homes."

"Benedicte XV és l'apòstol de l'ateisme. Fins ahir Déu jutjava i les masses sufrents esperaven el seu secret consol. El judici de Déu tenia dos noms: Infern i Paradís. Avui Déu ja no jutja. Li són indiferents el pecat i la innocència. Li és indiferent la Humanitat."

Quan el govern va declarar la guerra a Austria en el maig del 1915, d'arquebisbat italià va restar callat i hostil. Entre la guerra mundial i la italo-etiòpica de 1935-36, com a premi a la seva intervenció dels Tractats de "Laterano de 1929", Mussolini donà a Pius XI la quantitat de 1750 milions de Lires.

Molts han afirmat que Mussolini al rompre el tractat d'arbitratge a Etiòpia i violant el "convenat" de la Societat de les Nacions, destruïa l'edifici de la bona fe internacional. Aquesta acusació ens sembla injusta. L'edifici de la

bona fe no restà destruït per això, sinó que la seva destrucció vé indefectiblement quan els jutges i policies que han de castigar als infractors estan d'acord amb ell.

Etiòpia no va ésser dominada per Mussolini, sinó pels diplomàtics francesos i anglesos que actuaven de policia en la Societat de Nacions i del Papa, que condemnava la guerra invocant la veritat, la justícia i la caritat, mentrestant tots plegats estaven d'acord amb el "Duce".

NOTÍCIES

Hem llegit en el "Front" que el nou Consell Municipal es vol preocupar de portar aigua potable a Girona, cosa que han vingut fent, projectant, els Ajuntaments anteriors des de fa més de vint anys.

Són aquests moments revolucionaris, els que amb més facilitats, lliures de trabes legalistes, es pot portar a cap aquesta obra higiènica i sanitària.

No dubtin els consellers actuals que els Ajuntaments tenen dos problemes primordials a resoldre: cultura i sa-

nitat. En quan a sanitat no s'ha fet tot el que es voldria la major part del temps per manca de cabals i per obstacles legalistes.

Una de les coses que està incompleta és la xarxa de clavegueres, que mai s'ha emprès seriosament, perquè és una obra subterrània que no fa lluir als regidors corresponents, com l'arranjament d'un carrer o la construcció d'un jardí sense volguer dir que no siga una gran bellesa ciutadana i democràtica puix hem de saber i entendre que abans els jardins era cosa privilegiada per admirar-la solament els potentats.

Una altra és l'aigua potable suficient per a que cada ciutadà es pugui ben rentar i banyar i que sigui potable, és a dir, pura químicament i lliure de bacteries perjudicials per a la salut.

Amb això deturariem la malaltia evitable com és el tifus i gaudiríem de perfecta salut.

Així ho varen fer els yanquis a Cuba, acabant amb la febre groga que fou durant anys i més anys un assot per a la humanitat.

—Matrimoni, bones referències, desitja habitació i dret a cuina en casa particular, dirigir-se a núm. 202.

Ahir, cap al tard, va passar un tren ple d'antifeixistes procedent de Figueres.

La notícia de la sortida de Figueres es va sapiguer poc abans de l'arribada a Girona, no obstant, els molls de l'estació de França es varen emplenar de ciutadans que varen anar a saludar als combatents internacionals.

Entre els nombrosos públics hi varen veure els Comissaris de la Generalitat ciutadans Jordi Frigola i Oliver, Diputat a Corts Santaló, representants de tots els partits del Front Popular i moltes i molt simpàtiques joventutes que estrenyen les mans als lluitadors per la llibertat.

Eren nou vagons plens de gom a gom, calculant-se en més d'un mil·lí de viatgers.

L'entusiasme, com de costum, fou indescriptible entre el públic i els que van al front a lluitar per la causa del poble, millor dit, de tots els pobles.

M.ª Esperança Vilagran Quintana
Professora de Piano

S'ofereix per a donar lliçons a casa i a domicili.

Nord, 10, 2.ª - GIRONA

AL COMITE D'ENLLAÇ DEL F. S. U. I JOVENTUTS LLIBERTARIES

Havent-se format ja a València un ample front de Joventuts en el qual hi tenen representació tots els partits republicans d'esquerra i obrerista amb un comú denominador antifeixista i una consigna única: GUANYAR LA GUERRA, creiem d'absoluta necessitat a les nostres comarques formar també aquest front de joventuts que uneix a la gran massa proletària — com ja és un fet amb la constitució del Comitè d'Enllaç entre les Joventuts Socialistes Unificades i a tots els partits republicans d'esquerra.

Per aconseguir això, les Joventuts d'"Izquierda Republicana" d'aquesta ciutat ofereixen col·laborar a l'obra antifeixista i revolucionària que és actuals moments reclamen, i es complau en fer públic que per acord de la seva Junta Nacional, les aspiracions del partit d'Esquerra Republicana es troben vinculades amb les del poble i seguirà la mateixa sortida seva lluita.

Que la causa antifeixista és ara la seva doctrina i que perseguiu un primordial objectiu: guanyar la guerra costi el que costi.

Cal que totes les joventuts d'esquerra fent-se càrrec de les actuals circumstàncies, deixin de banda petites diferències ideològiques i cerquin la unitat d'acció que tan necessària és per guanyar la guerra.

Acceptem gustosament les bases mínimes pactades entre les Joventuts Socialistes Unificades i les Joventuts Llibertàries, aparegudes abans en el "Front" i recabem un lloc en el Comitè d'Enllaç per a col·laborar també a la tasca antifeixista.

Ens dirigim a les demés Joventuts de partits republicans d'esquerra d'aquesta capital i els invitem a imitar el nostre exemple i sol·licitar també el lloc que els correspon per a integrar aquest front ample de Joventuts que té per lema defensar els postulats incommovibles de la llibertat, la pau i la cultura, i que persegueix un sol objectiu immediat: guanyar la guerra.

La Junta de Joventuts d'"Izquierda Republicana"

HAVANA

Un diari de la tarda publica un esblegrama dient que el traidor Francovistes que Madrid no es rendirà l'arrasarà i després farà el mateix a València i Barcelona.

El que diu el refrà castellà: "Pintar como el querer".

DONES DE GIRONA

No cal començar aquesta crida, fent una exposició de la rasca que porten a cap les dones de Girona que respongueren al nostre primer manifest, ni fer l'elogi del seu sacrifici desinteressat i humanitari. Prou sabem que aquella resposta admirable troba la seva compensació en el sentiment del deure complet.

Del deure complet... Nosaltres que hem fruit l'essència d'aquests mots, voldríem saber expressar quanta tranquil·litat, quant benestar dona a l'ànima, aquest sentiment. Però potser fóra endebades, perquè tampoc assoliríem el nostre objectiu. Tothom ha experimentat la satisfacció del deure complet; el que passar que no tothom sap interpretar quin és el seu deure davant d'una circumstància que l'afecta i en la que juga el paper de protagonista.

La dona que avui encara roman inactiva preferint passejar la seva frivolidat, a agafar l'agulla; la dona que per manca de treball en les fàbriques, resta

ociosa i que no obstant, cobra el seu jornal íntegre, la dona, en fi, que justifica la seva abstenció amb futils excuses, no compleix el seu deure.

Però volem creure que no el compleix, perquè l'ignora. No podem atribuir la seva negligència a mals sentiments. No, moltes dones no s'han preguntat encara quin és el seu paper davant de la lluita que vivim. No arriben a interpretar el seu deure.

Nosaltres cridem totes aquestes companyes i els diem: el vostre primer deure, el més sagrat per a vosaltres en aquests moments, és treballar per a la victòria. Si restes passiva esperant profit de l'activitat dels altres, et faràs indigna d'aquestes hores glorioses. Ni com a dona, ni com a ciutadana, mereixeràs l'homenatge del futur.

Dona proletària, pensa que la victòria és la teva rehabilitació. Dedicat a ella l'últim esforç de la teva llarga carrera de sacrificis. L'últim, que serà el més fecund.

Comissió Femenina Antifeixista al servei de les Milícies.

L'obra del Vaticà a través del temps

"Giustizia e Libertad". (20 novembre).

Heus ací uns comentaris que posen de relleu l'actitud egoista i inhumana que el Vaticà ha adoptat en totes les èpoques davant els conflictes internacionals.

Es d'un gran interès constatar l'energic article que Mussolini va "dedicar" al Papa en 1915, quan aquest feia pregàries perquè la pau regnés en el món en ocasió de la declaració de guerra d'Itàlia a Austria.

Malgrat de què els comentaris de "Giustizia e Libertad" no es refereixen directament a nosaltres, jutgem interessant la seva reproducció, perquè una vegada més quedi manifesta que la provocació i l'impudor ha estat norma dels magnats de l'Església davant les catàstrofes que ha sofert la humanitat i que en ocasió de la nostra lluita contra l'opressió s'ha posat de manifest amb tots els seus agravants i característiques.

"Giustizia e Libertad" (20 novembre).

El Vaticà en la guerra etiòpica

Ni durant la guerra italo-etiòpica de 1895-96, ni durant la guerra mundial cap cardenal ni bisbe ni arquebisbe feren res pel pobre soldat del nostre país.

El diari "La Cività Catòlica" del 21 de desembre del 1895 i "L'Osservatore Romano" de 1895-96, condemnaren resoltament la política del govern italià respecte a Etiòpia. Heus ací el que escrivia "La Cività Catòlica" en 21 de desembre del 1895:

Dona catalana!

"Val més ésser vídua d'un heroi que muller d'un covard". La fera feixista t'amenaça, amenaça els teus pares, el teu germà el teu home, els teus fills. Contribueix a la lluita! Procura nous alistaments a la 1.ª Divisió de l'Exèrcit Popular de Catalunya! Cada nou dia et sol·licita un nou esforç, vina al nostre ajut.

COMARCALS

LLAGOSTERA

Diumenge passat, dia 22 del corrent, tingué lloc al teatre del Casino Llagosterenc, un espectacle pro milicies i hospitals de sang. Es registrà un ple imponent.

L'Agrupació "Amants de l'Art" d'aquesta, posà en escena la sarsuela "El Cabo primero", junt amb la cooperació desinteressada de l'eminent tiple Anna Busquets de Girona, la que va revelar-se com una figura de primera magnitud. Tots els altres companys, actuaren amb un encert que no era pas d'esperar i va donar-nos tament l'impressió de que estàvem presenciant una companyia de professionals.

Actuaren també en aquest acte, la ja coneguda rondalla de guitarres, bandolines i violins, que varen executar amb gran encert, "Suite oriental" i "Molinos de viento".

PER TELÈFON MADRID

CAP A UNA ESPANYA FEDERAL. LES CORTS APROVARAN EL PRIMER DE DESEMBRE L'ESTATUT VALENCIA

Es constituirà immediatament, per decret, un Govern provisional

València, 25. — S'ultimen els preparatius per a la constitució del Govern de València, el qual estarà integrat per nou carteres, que són les següents:

Presidència, Guerra, Obres Públiques, Economia, Instrucció Pública, Sanitat i Assistència Social, Agricultura, Indústria i Comerç, Justícia i Relacions.

Possiblement la cartera de Guerra se subdividirà en Guerra i Proveïments de Guerra. La de Sanitat serà també subdividida en dos departaments. Aquest Govern de València reemplaçarà immediatament en les seves funcions el Comitè Executiu popular. El seu funcionament serà autoritzat per decret. L'integraran els partits següents: F.A.I., Izquierda Republicana, Esquerra Valenciana, P. O. U. M., Comunista, Sindicalista, Unión Republicana, Socialista, Agrupació Valencianista d'Esquerra i les Sindicals U. G. T. i C. N. T. L'Estatut Valencianista serà estudiat per diverses ponències i sotmes a l'aprovació de les Corts en la sessió inaugural que celebraran el primer de desembre al local de l'Ajuntament de València.

"El Socialista"

Du que per ara tot allò que pot interessar-nos és consignar que seguim avançant pel camí de la victòria. I afegeix que entre l'exèrcit que pressiona les forces de Madrid i l'altre que defensa les entrades a la capital, la victòria és inqüestionable.

LESPIONATGE NAZI A CARTAGENA SON TROBATS IMPORTANTS DOCUMENTS QUE EL DEMOSTREN

València, 25. — "La Correspondencia de València" publica la notícia següent: "Ens arriba la notícia que a Cartagena s'ha realitzat una ocupació de documents pertanyents a una agència que funcionava en aquella ciutat, regida per elements pertanyents a un partit predominant en una de les nacions que recentment han reconegut els facciosos de Burgos. Segons la mateixa notícia, aquests documents estan a punt d'arribar a València.

Als centres oficials no ens ha estat encara confirmada aquesta notícia.

MES ALEMANYS DETINGUTS A LA U. R. S. S.

Berlín, 25. — L'agència D. N. B. publica el comunicat següent: "A Karnov (URSS) han estat detinguts tres obrers alemanys. A més, a Khumitx (Kasakstan) ha estat detingut un contramestre alemany. L'ambaixador del Reich a Moscou ha iniciat les corresponents gestions, per tal d'obtenir aclariments sobre els esmentats fets.

J.M. BUTIÑA GUIMERA METGE CIRURGIÀ

MEDICINA GENERAL MALALTIES DE L'APARELL DIGESTIU HORES DE CONSULTA: D'11 a 1 del matí i de 4 a 6 de la tarda. CONTRACTES PER IGUALS Carrer de les Hortes, 18. 1.º 2.º TELEFON. 143 GIRONA

LES GESTIONS DEL CONSELLER PRIMER DE LA GENERALITAT

València, 25. — El primer conseqüent de la Generalitat de Catalunya, senyor Terradellas, ha conferenciat aquesta tarda amb el senyor Largo Caballero. En sortir de l'entrevista, els periodistes li han demanat una referència dels temes tractats, i el senyor Terradellas ha respost que la visita obeïa a raons de cortesia i que, només de passada, havien parlat de coses referents a la guerra; i que la impressió que n'havia tret no podia ésser més favorable.

Digué també que al matí havia vist el ministre d'Instrucció Pública, amb

Hem tingut el gust de saludar a la nostra Redacció al company ciutadà Puig, gironí, Redactor de "Diari de Barcelona", el qual més tard es reuní amb els elements nacionalistes d'aquesta ciutat per tal de procedir definitivament a la constitució d'un "Estat Català".

Es nomenaren uns caps responsables que controlin les sollicituds de tots els simpatitzants que desitgen ingressar com a socis.

Tots els reunits palesaren el seu entusiasme i es mostraren orgullosos de contribuir a la tasca que realitzen arreu de Catalunya els elements nacionalistes, per tal de catalanitzar el moviment d'alliberació integral a que tots assistim.

En una magna assemblea celebrada ja fa uns dies per tot el personal de la casa Dalmau Carles, Pla, S. A., d'aquesta ciutat, els treballadors de la mateixa acordaren destinar un 5 per cent de llur sou per a contribuir amb aquest ajut a les tasques socials de PRO INFANCIA OBRERA.

Les liquidacions es faran mensualment i se'n llurará la corresponent nota a la premsa.

SOCORS ROIG INTERNACIONAL Secció Catalana Comitè Local de Girona LA VETLLADA TEATRAL DE DEMA, AL TEATRE MUNICIPAL

Ha despertat un veritable interès la vetllada teatral que els Amics dels Teatre, celebraran demà, a les deu de la nit, en el Teatre Municipal, a profit de l'obra que està realitzant el S.R.I. Són en gran quantitat les entrades despatxades la qual cosa fa preveure que demà, una gran gentada omplirà toatament el Teatre aplaudint sense reserves, no solament la qualitat artística del s que col·laboren al festival, sinó, la seva cooperació completament desinteressada a n'aquesta important obra de la reraguarda; combatre el feixisme.

El teatre serà obert una hora abans de començar la funció i el públic podrà ocupar les localitats que li sien grates.

El preu de les localitats és d'una pesseta i cinc cèntims d'impost d'infància i poden adquirir-se al local del S. R. I. Ràmbola de la Llibertat, 14, fins a les nou del vespre del dia de la funció. Mes tard, en cas de sobrar-ne, seran venudes a la guixeta del teatre.

Es d'esperar que el públic antifeixista gironí, acudirà demà a la nit, al Teatre Municipal corresponent a l'esforç dels organitzadors que no cerquen altra cosa que aportar el seu ajut als que a la avantguarda de l'exèrcit de la llibertat lluiten contra el feixisme.

Pèrdua. — Pel barri de la Barca s'ha perdut un gos fox-terrier, petit, blanc amb una taca negra a l'esquena i cap blanc i negre. Serà gratificat qui en dongui compte a l'Administració de L'AUTONOMISTA.

Aquest matí ha arribat a la nostra ciutat per tal d'organitzar la Divisió Militar de Girona, el republicanissim i heroic general Villalba.

El general Villalba ha pres ja possessió del seu càrrec. Sigui benvingut a la nostra ciutat.

AJUNTAMENT

El Comitè permanent del Consell municipal de Girona va prendre en sessió ordinària celebrada ahir diversos acords de remarcable interès, especialment el referent a la municipalització de la vivenda.

L'excés d'original ens impideix publicar amb tot detall els esmentats acords. Demà inserirem en aquestes columnes els acords adoptats.

Recentment han estat dipositat a l'Ajuntament els objectes següents trobats a la via pública, per a ésser retornats als seus respectius amos:

Trobat pe liguàrdia urbà Josep Danés, un paraigua de senyora recollit de la Plaça de Didac Terradell (abans Marquès de Camps).

El guàrdia Miquel Costa una clau, trobada a la Rambla de la Llibertat. El veí Jaume Llorret Sarrà, domiciliat a General Peralta, una petita carterera usada, contenint diversos llapis de colors i màncers de plumetes d'escriure, trobada a la Plaça de Sant Domènec.

Han estat posats en observació i a disposició de l'Inspector Municipal de Sanitat pecuària tres gossos, mossegats per un altre, sospitós d'ésser afectat de ràbia.

J. LLOBET METGE EX-AGREGAT DE L'HOSPITAL DE PARÍS Gorja, Nas i Orelles CONSULTA: 11 a 1 matí i 4 a 6 tarda LORENZANA, 30 pral. TELEFON, 391

Per haver begut un xic massa ha estat retirat de la via pública en Joan Mallorquí Salvador, veí de Sant Daniel.

Subscripció en pro Milicies antifeixistes i orfes de les víctimes que està ocasionant la lluita de la nostra terra en defensa de la Llibertat i de la Democràcia.

Table with 2 columns: Item, Pessetes. Suma anterior, 92.068'83; Angel Bartomeu, 2'; Mestres Partit de Girona quarta entrega, 1.227'40; Gabau d'Anglès, 13'50; Total, 93.311'73

Subscripció pro Hospitals de Sang Suma anterior, 113.569'87

Table with 2 columns: Item, Pessetes. Penya Sardanista del Centre d'Unió Republicana de Girona import recaptat festival celebrat el dia 14 corrent, 657'40; Emili Oliveres, 10'; Angel Bartomeu, 1'50; Gabau d'Anglès, 32'70; Direcció Tècnica Fàbrica Gròber Bescanó, novena entrega, 34'50; Id. id. id. id. desena entrega, 35'50; Total, 114.341'47

Subscripció pro infància Suma anterior, 2.825'70

Table with 2 columns: Item, Pessetes. Un grup d'obrers brigada neteja pública, 34'; Angel Bartomeu, 1'; Total, 2.860'70

Véndese coche para niños, usado, a precio de ganga, razón: Lorenzana, 19, pral.

El passat dissabte, al carrer del Progrés i víctima d'un atropellament, sofrí una calçada el degà dels periodistes republicans Artur Vinardell.

Per la seva avançada edat és temer de primer moment possibles complicacions. Sorosament l'estat del malalt ha anat millorant sensiblement.

Desitgem al nostre venerable i estimat amic i correligionari un prompte i complet restabliment.

VINS SELECTES Conca del Gayà PROVEU-LOS I ELS ADOPTAREU Celler Cooperatiu del Sindicat Agrícola de Vilatorrada DIPÓSIT EXCLUSIU: COLMADO CANADELL Sols és lligitim el que porta el precinte amb el seu escut. COMPTE AMB LES IMITACIONS.

Taronja Valenciana QUALITAT IMMILLORABLE I A BON PREU VICENS TORMO JAUME I, 10. — GIRONA

BARCELONA EL SENYOR COMPANYS SOFREIX ANGINES Barcelona, 25. — El President de la Generalitat senyor Lluís Companys té amigdalitis aguda (angines), que li dona febrades molt altes. Han estat moltes les personalitats polítiques que han anat a la residència del President per tal d'interessar-se per l'estat de salut del senyor Companys. Entre altres, hi han acudit els Consellers de la Generalitat i el senyor Giral, ministre de la República.

ALARMA SENSE FONAMENT Barcelona, 25. — Aquest matí han circulat falsos rumors a les barriades extremes. Aquests rumors han estat completament infundats i tothom ha reprès la vida normal de sempre sense temor a res. Tanacament de TANCAMENT D'UNA FABRICA Barcelona, 25. — El Diari Oficial de la Generalitat publica una ordre disposant cessi el funcionament de la fàbrica "Extractos Curtientes y Productos Químicos, S. A.", de Celrà.

Última hora de Madrid

València, 25. (5 tarda). — La "Gaceta de la República" publica un decret de la Presidència del Consell concidint l'indult de la pena de mort a Manuel Madueno Garcia a què fou condemnat pel Tribunal Popular de Jaén en virtut de què quan es rendí se li prometé respectar-li la vida.

DE LA MORT DE DURRUTI València, 25. (5 tarda). — El Comitè Nacional de la C. N. T. ha publicat un document acusant rebut de les mostres de condolença de la mort del lluitador de la llibertat Durruti i de les cartes i telegrams de pésam. DOS SERGENTS DE REGULARS, ES PASSEN A LES NOSTRES COLUMNES

Màlaga, 25. (5 tarda). — Han arribat dos sergents de regulars. Han manifestat que buscaven la forma d'evadir-se des de quan començà el moviment i que estaven sota les ordres del coronel Losada a Alcazarquivir. Han dit també que formaven l'expedició, disset homes i inclús un caporal de Falange. Han afegit que al Marroc hi ha pocs partidaris del feixisme i que solament tenen armament els moros i els feixistes.

Han acabat dient que han vingut a Espanya 40.000 mil moros, però que han sofert nombrosíssimes baixes i que ara es recluten moros de setze i divuit fins a cinquanta anys que abans eren considerats com a inservibles.

ULTIMA HORA

Madrid, 25. (5'30 tarda). — A las cuatro de la madrugada un cañonazo indicó a nuestros combatientes del sector de la Casa de Campo que habían de empezar la lucha el ataque. Nuestros elementos mecánicos fueron puestos en juego con gran energía y estruendo combinando el ataque con el de las otras fuerzas situadas en la Ciudad Universitaria, hacia la parte de la Moncloa.

El combate ha durado toda la mañana y a mediodía nuestros luchadores han conseguido avanzar en la Casa de Campo y en una zona denominada Monte de Garavilla.

La lucha ha sido muy dura por tierra y aire.

En las primeras horas de la mañana mientras los cañones enemigos colocaban algunos obuses en los edificios particulares, se ha librado la primera escaramuza en el aire.

A las tres de la tarde el cielo de Madrid ha sido teatro de una formidable batalla que ha sido seguida por el vecindario con el mayor interés. Los aparatos se perseguían y acometían unos a otros mientras tableteaban las ametralladoras. Los trimotores negros con un terrible aspecto de seriedad dejaron caer una cinta negra al parecer inofensiva pero el estruendo que sobrevino indicó que la carga de metralla había llegado a su destino. Sigue la lucha sin que naturalmente pueda decirse el resultado. — Febus.

CINEMA

JANET GAYNOR

La simpática i bonica estrella del cinema que triomfa plenament en la deliciosa cinta "Contraste" que s'estrenarà avui al cinema Gran-Via.

ALGUNOS ESTRENOS DE ESTA SEMANA

Soldado Profesional.

Producción 20th Century-Fox, rica en emociones fuertes y, por contraste, con graciosas situaciones y abundancia de chistes, cuyo mérito principal es, sin duda, la labor interpretativa que realiza en ella el vigoroso actor de la pantalla americana Víctor Mc. Laglen, en unión del precoz y notable artista Freddie Bartholomeu, Gloria Stuart y Michael Whalen.

La acción de "Soldado Profesional" nos relata una historia puramente fan-

tástica, pero muy humana en el fondo, y se desarrolla entre múltiples escenas de intrigas y conspiraciones políticas por la posesión del poder entre diversos bandos, luchas hábilmente satirizadas, aunque a menudo se deja sentir la tragedia de los personajes que en ellas intervienen.

Una Carmen rubia

De nuevo nos ha sido dable admirar a Martha Eggerth, la excelente actriz y exquisita cantante en la bella comedia musical alemana, "Una Carmen rubia", producción de Cine Allianz, exclusiva de Ufilms-Ulargui Films.

Martha Eggerth, que cuenta sus actuaciones por éxitos es un valor indiscutible de la pantalla europea, que atesora un arte personalísimo y una voz maravillosa, aparte su mucha belleza, feminidad y simpatía. En la película que comentamos, de trama sugestiva e interesante, tiene ocasión de poner a prueba sus amplias dotes de artista genial, cantando lindas canciones de Franz Grothe, del modo que ella sabe hacerlo y bordando su papel de "María Barkas", una eminente cantante que, al escuchar de labios de un hombre frases despectivas contra las mujeres de teatro, se propone burlarlo, para lo cual se finge campesina y logra entrar de sirvienta en casa de "Lechner", el hombre en cuestión, afamado autor teatral que, en unión de su gracioso colaborador "Otto", escribe una ópera en un retiro de la bella campiña bávara.

El enredo ofrece amenos momentos y cómicas escenas, iniciándose un bello idilio entre el escritor y la fingida campesina, que más tarde es sorprendida cantando; y cuando el gran amor de "Lechner" le decide a no abandonar a su "campesina", renunciando a la gloria y la fortuna, "Otto" y el empresario contratan a ésta, obligando así al escritor a volver a Berlín, en donde, claro está, "María Barkas" recobra su personalidad y triunfa en la escena, con gran satisfacción de "Lechner", que rectifica la mala opinión que se había formado de las mujeres "de

teatro".

"Una Carmen rubia" es una lujosa película de presentación fastuosa y bella fotografía, que cuenta, además, con un notabilísimo cuadro de intérpretes, de acertado conjunto, pero entre los cuales merecen destacarse por su excelente actuación, Leo Slezak y Wolfgang Liebeiner, que, con Martha Eggerth, tienen a cargo los principales papeles.

Carnet del radio-orient

HORARI D'EMISSIONS DE

RADIO GIRONA

Emissió de sobretaula

A les 13. — Obertura. Senyals horaris pel carrilló. Música variada en discos.

A les 13'20. — Comissaria de la Generalitat de Catalunya a Girona.

A les 14. — Comissaria de Radiodifusió de la Generalitat, retransmès per R. A. de C.

A les 14'15. — Servei d'informacions de Ràdio Associació de Catalunya.

A les 14'45. — Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 15'15. — Notícies des de Madrid i Fi de l'Emissió.

Emissió de nit

A les 19'30. — Obertura. Senyals horaris pel carrilló. Diari parlat C. N. T. F. A. I. El dimarts i divendres: Emissió dedicada als camperols per la Conselleria d'Agricultura.

A les 20. — Conselleria de Defensa, (Retransmissió per R. A. de C.)

A les 20'20. — Notes facilitades per la Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 20'40. — Servei d'informacions de Ràdio Associació de Catalunya.

A les 21. — Comissaria de Radiodifusió.

Bosch Masgrau J.M.

METGE

TISIÒLEG DE L'HOSPITAL DE LES COMARQUES GIRONINES

MEDICINA GENERAL
MALALTIES DEL COR
I PULMONS.

CONSULTA:

D' 11 a 1 del matí i de 4 a 6 de la tarda

Plaça de l'Oli, 2, pral. — GIRONA
TELÈFON, 251

CONSULTORI MÈDIC-OUIRÚRGIC

- DE -

ELISEU JUBERT i JOAQUIM JUBERT

(malalties de les criatures, (malalties de la pell, - cirurgia infantil, - cirurgia medicina interna) - cirurgia dels ossos i articulacions. - fractures).

GABINET DE RAIGS X.

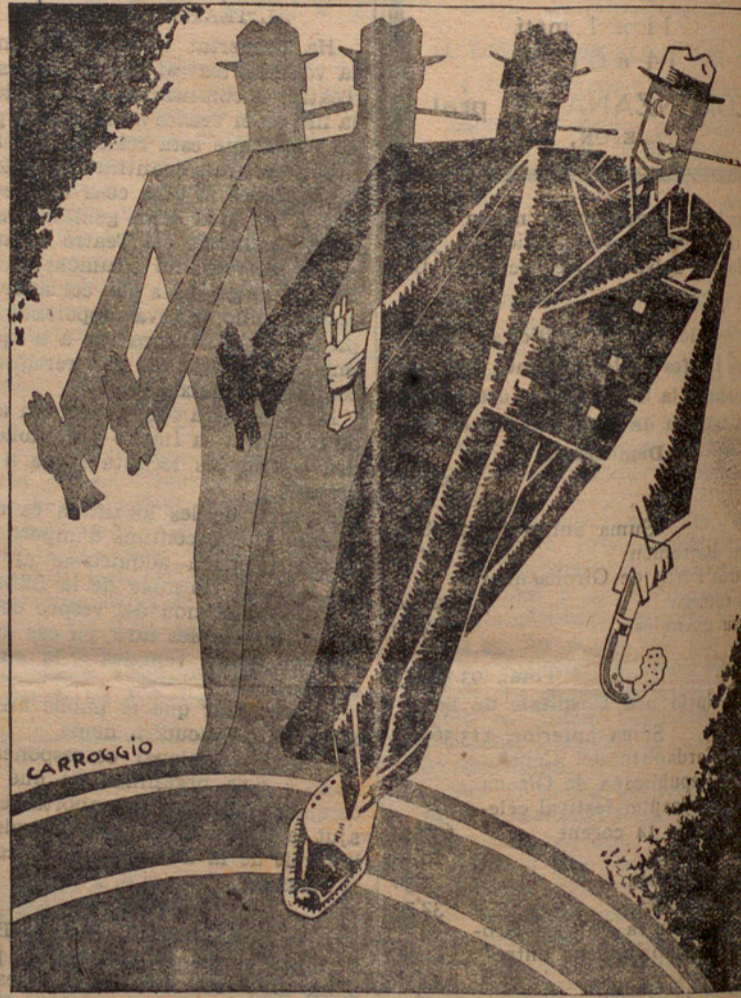
RAIGS X TRANSPORTABLES A DOMICILI.

Plaça de la República, 7 prals. - Telèfon, 205
GIRONA

HIVERN...

VEGI VD. L'EXTENS I VARIATS ASSORTITS EN GÈNERES PER A LA PRESENT TEMPORADA

TRAJOS I ABRICS D'IMMILLORABLE QUALITAT. SEMPRE EL MES NOU. — ELS MILLORS PREUS

SASTRERIA QUINTANA
PLAÇA de les CASTANYES

CAFÈS CORNELLA

NOVA CREACIO DE LA CASA

Cafès N. C. A. marca registrada en paquets, caixetes i pots de metall (Patentats)

DE VENDA EN TOTS ELS ESTABLIMENTS DEL RAM

Ronda Dr. Robert, 7-9 — GIRONA

R. ORTEGA Y FRIAS

La Casa de Tócame-Roque

(Con autorización de la Editorial Castro, S. A., Carabanchel Bajo, Madrid)

viene, y saldrá a relucir lo de aquella ventana por donde el aposento de vuestra hija entraba su amante y...

—Basta, basta —interrumpió don Diego, cuya agitación era más violenta cada instante.

Y sacó un pañuelo y se limpió el copioso y frío sudor que por su frente corría.

—No puedo más —dijo luego—, no puedo más... ¡Ay!... Esto es demasiado para mis fuerzas.

—Determinad.

—Y por otro lado, la reina...

—Y el rey también.

—Que Dios me ampare.

—Y además, como la salud de vuestra hija empieza a quebrantarse, puede suceder otra desgracia, y vuestra conciencia...

—Pero si yo me muero, la conciencia de los demás...

—Debe quedar tranquila, porque la lucha la habéis provocado vos.

—Hablemos con claridad, don Andrés. De todo esto resulta que mi hija se casará con ese mancebo, aunque yo no quiera, pues cuando otro recurso no le quede, esperará a que yo muera.

—Eso es —respondió fríamente el calde.

—¡Horror!

—No tenéis el privilegio de la inmortalidad.

—Entiendo demasiado bien.

—Y como ese noble mancebo es muy rico, con la influencia del dinero y con el interés que inspira el que ha sufrido mucho...

—Sí, todo el mundo lo defender y a mí me acusará...

—Eso es.

—Y mi honor, la reputación de mi hija...

—Mal parado ha de quedar.

Don Diego inclinó la cabeza y guardó silencio.

Reflexionó en cuanto le era posible.

Tuvo que convencerse de que nada conseguiría con sostener aquella lucha, puesto que de todas maneras su hija había de casarse con Jacinto.

Además, y aunque no lo manifestase, lo de ser tan rico el mancebo influía mucho en el ánimo del señor de Sandoval.

El pícaro dinero ha tenido siempre una influencia mágica.

También pensaba don Diego en su reposo, pues viviría tranquilo desde que doña Inés se casase.

Sin embargo, no acababa de decidirse.

—Comprendo la situación —dijo, al fin.

—Entonces...

—Determinaré.

Más que nadie acababa de hacer el señor de Bustamante en favor de Jacinto, pues había colocado en la más terrible alternativa a don Diego, y éste no podía decidir más que una cosa.

Otra vez quedaron silenciosos.

Cuando pasaron algunos minutos, el padre de doña Inés se pasó las manos por la frente y dijo:

—Don Andrés, os doy las gracias por vuestros consejos y...

—No —interrumpió el alcalde—, no os he aconsejado; pues ya os dije que no quiero responsabilidades: os he dado a conocer la situación y nada más.

—Cosas tales habéis dicho...

—La verdad.

—De manera que ese mancebo que tanto me ha hecho sufrir, ha heredado los bienes de su tío.

—Y además el tesoro...

—Y dónde estaban esas riquezas?

—En la casa de Tócame-Roque y en poder del padre Melchor.

—Pues, señor, no sé cómo presentarme a la reina.

—Antes de hacérlo debéis decidir.

—Pues bien, suponiendo que concedo la mano de mi hija al señor Jacinto, ¿qué me conviene decir a su majestad?

—Lo que mejor os parezca.

—Mi buen amigo, tengo necesidad de la luz de vuestra inteligencia, y no me la negaréis. Decidme lo que vos haríais en mi lugar, es lo suplico.

—Si os empeñáis...

—Y os lo agradeceré como el servicio mejor.

—Don Diego, estáis muy agitado, se ha quebrantado vuestra salud, y al llegar a Madrid tenéis que quedaros en el lecho y llamar al doctor, para que os cure.

—Entendido.

—Recetará el doctor, y después irá a palacio para decirle a la reina que no podéis salir de vuestra casa.

—¡Feliz idea!

—Y añadirá lo que sea conveniente.

—¡Ah!...

—Y su majestad, que es muy bondadosa, dispondrá que a vuestro lado vuelva doña Inés, y como después os ocuparéis solamente de la boda y serán días de regocijo, ni la reina ni nadie cometerá la torpeza de recordar lo que es desagradable, ni hay para qué recordarlo.

—Tenéis gran talento, don Andrés.

—Así no tendréis que oír una palabra desagradable, ni siquiera que ocuparos de asuntos que os obliguen a cavilar, puesto que el noble Jacinto, cuyo desinterés no tiene igual, está decidido a no tomar el dote de vuestra hija, porque le parece cnojoso todo lo que tiene relación con el dinero, de manera que nadie os molestará y disfrutaréis de la tranquilidad que tanto anhelaís.

—Estoy decidido —dijo el señor de Sandoval—; antes que todo es mi salud, la paz de mi alma... Gracias, don Andrés. A mi casa me vuelvo, y si vos os entendiéis con el doctor, me haríais un gran beneficio.

—Si me autorizáis...

—Para todo.

—Esa prueba de confianza...

—Más merecéis.

Despidióse don Diego y a su casa volvió.

El señor de Bustamante fué a visitar a don Juan, refiriéndole lo que acababa de suceder, y ambos llevaron la agradable noticia a Jacinto.

Fácil es comprender la alegría de éste.

Corrieron en busca del doctor. Le abrazaron, pusiéronse de acuerdo y... nada más.

Dos horas después, doña Inés abrazaba a su padre y le pedía perdón por los disgustos que le había dado.

El pobre mancebo de la casaca verde fué recibido con muchas consideraciones por el señor de Sandoval.

Aquel día Tomás murió.

El señor Mateo fué sentenciado a la horca; pero no sufrió tan terrible castigo, porque antes expiró en su calabozo.

Tres meses después, en el mismo día y a la misma hora, se casaron doña Inés y Jacinto, y don Juan con la otra doña Inés.

También se casó la doncella que tan bien había servido a su señora, y recibió de Jacinto la recompensa que merecía.

El miserable hidalgo que usurpó el nombre y los bienes de don Pedro, murió a manos del verdugo.

El noble mancebo y su esposa iban de vez en cuando a visitar la pobre habitación de la casa de Tócame-Roque, pues aquel lugar era para ellos un santuario.

FIN